

Ongevallen met hoogwerkers

Hoogwerker in baan panoramalift: schoonmaker bekneld

September 2015

De situatie

Tijdens schoonmaakwerkzaamheden in een museum manoeuvreerde een schoonmaker zichzelf, werkend in de werkbak van een telescoophoogwerker, in de baan van een panoramalift. Een panoramalift is een lift waarbij de liftschacht alléén op de begane grond aanwezig is en de liftkooi zich op hoger niveau vrij in de ruimte beweegt. De man bewoog zich dus in deze ruimte en ook in de baan van deze lift. Op dat moment kwam de lift omlaag en raakte de man bekneld. Hij kwam met de schrik vrij. De schade was alleen materieel.

Oorzaak

Het niet-uitschakelen van de liftinstallatie door middel van de hoofdschakelaar was de basisoorzaak van dit incident.

Conclusie en hoe te voorkomen

Ga je met een hoogwerker aan het werk in de baan van een panoramalift? Dan is het uitschakelen van de desbetreffende lift(en) het eerste wat je moet doen. Dit ongeval is weliswaar in eerste instantie te verwijten aan de op de hoogwerker aanwezige schoonmaker. Maar ook zijn werkgever en de eigenaar van het gebouw (bezitter) hebben een medeverantwoordelijkheid. Zo moet de werkgever zijn werknemer altijd vooraf instrueren. En het is belangrijk dat de gebouweigenaar op dit soort zaken let. Beter te vaak en door te veel mensen vooraf meegekeken/instructie gegeven, dan ongevallen, waarbij je misschien denkt: 'Hoe kan iemand zo dom zijn?'. Dat kun je zeggen als je over de noodzakelijke kennis beschikt en altijd nadenkt vóór je aan een klus begint. Daarvan is echter niet altijd sprake.

Twee mannen vallen uit hoogwerker

Januari 2013

De situatie

Twee mannen, die met behulp van een hoogwerker aan het werk waren, zijn uit het bakje van deze hoogwerker gevallen en ernstig gewond per ambulance naar het ziekenhuis vervoerd.

Oorzaak

De oorzaak van dit ongeval is op dit moment niet bij ons bekend. De Inspectie SZW meldde alleen dat het gaat om een valincident en dat dit wordt onderzocht.

Conclusie en hoe te voorkomen

Vallen uit de werkbak van een hoogwerker wordt veelal veroorzaakt als vanuit de werkbak getracht wordt om verder te reiken, door op de leuning van de werkbak te klimmen. Of als de hoogwerker kantelt, omdat deze niet goed is afgestempeld.

Man ernstig gewond na val door afbreken werkbak hoogwerker

maart 2011

De situatie

Een 19-jarige man is gewond geraakt toen de werkbak van een hoogwerker, waarin hij op dat moment stond, afbrak. Hij viel met werkbak en al van een hoogte van 4 meter en is met ernstige verwondingen naar het ziekenhuis gebracht.

Oorzaak

De oorzaak van het afbreken wordt onderzocht en was bij het ter perse gaan van dit nummer nog niet bekend.

Conclusie en hoe te voorkomen

Naast een veilige constructie kan in algemene zin gesteld worden dat onderhoud, keuring en juist gebruik bijdragen aan het voorkomen van ongevallen.

Man zwaargewond na val uit zes meter hoge hoogwerker

maart 2010

De situatie

Bij een bedrijfsongeval op een bouwplaats is een man uit een zes meter hoge hoogwerker naar beneden gevallen. De man raakte bij de val zwaargewond. Een traumahelikopter kwam ter plaatse om medische bijstand te verlenen en de man is per ambulance overgebracht naar het ziekenhuis.

De oorzaak

De oorzaak van dit ongeval is niet geheel duidelijk, maar aangenomen wordt dat de man te ver over het hekwerk van het werkplatform reikte en daarbij zijn evenwicht verloor.

Conclusie en hoe te voorkomen

Bij het werken in een hoogwerker is het belangrijk met de voeten op de vloer van het werkplatform te blijven om valrisico te beperken. En dus niet over de rand van de railing te hangen. Verder kan het aanvullend gebruiken van een valbeveiligingsharnas extra zekerheid bieden.

Twee mannen licht gewond na kantelen hoogwerker

Februari 2010

De hoogwerker waarin de mannen stonden, kantelde tegen een flat, nadat één van de steunpoten plotseling in de grond was weggezakt. De bak kwam door het omkiepen terecht op de bak van een kleinere hoogwerker, waarin op dat moment ook een werknemer stond. Doordat deze op tijd uit de bak wist te springen, bleef hij ongedeerd. De hoogwerker was bezig met werkzaamheden op de achtste verdieping, toen de steunpoot in de grond wegzakte.

Conclusie en hoe te voorkomen

De meeste ongevallen met hoogwerkers zijn te wijten aan foutief gebruik. Ook bij dit ongeval is dat het geval. De meeste ongevallen met hoogwerkers worden veroorzaakt doordat de hoogwerkers niet goed waren afgestempeld. Als de ondergrond te zacht is en geen platen gebruikt worden, zakken de poten namelijk weg.

Dode en zwaar gewonde door omvallen hoogwerker

december 2009

Het kantelen van een hoogwerker, waarop twee personen aan het werk waren, heeft het leven gekost aan een 35-jarige man. De andere persoon, een 21-jarige man, is zwaargewond overgebracht naar het ziekenhuis. De twee mannen waren de TL-verlichting in een bedrijfspand aan het vervangen op een hoogwerker van twaalf meter. De hoogwerker kantelde nadat deze werd aangereden door een ander voertuig.

Oorzaak

Dit ongeval werd deels veroorzaakt omdat de omgeving van de hoogwerker niet goed was afgezet en deels door onoplettendheid van de chauffeur van het voertuig dat tegen de hoogwerker aanreed.

Man overleden na val van hoogwerker

oktober 2009

Een 55-jarige man is overleden na een val van een hoogwerker. De man is vermoedelijk uitgeleden toen hij via de hoogwerker het dak van het gebouw op wilde gaan. Hij werd direct overgebracht naar het ziekenhuis, waar hij later die dag overleed.

Conclusie en hoe te voorkomen

Werken vanuit een hoogwerker aan een dak wordt gedoogd, maar overstappen mag echter alleen onder strikte voorwaarden, en in ieder geval niet onbeveiligd, gebeuren.

Man zwaargewond bij het snoeien

september 2009

Een 48-jarige man is zwaargewond geraakt bij snoeiwerkzaamheden in een park. Hij was vanuit een hoogwerker bezig met het snoeien van coniferen toen het voertuig waarin hij zat omkiepte en hij op de grond viel. Het slachtoffer is met een traumahelikopter naar het ziekenhuis gebracht.

Conclusie en hoe te voorkomen

De meeste ongevallen met hoogwerkers zijn te wijten aan foutief gebruik. Ook bij dit ongeval is dat het geval. De meeste ongevallen met hoogwerkers worden veroorzaakt doordat de hoogwerkers niet goed waren afgestempeld. Als de ondergrond te zacht is en geen platen gebruikt worden, zakken de poten namelijk weg.

Hoogwerker kantelt, man gewond

september 2009

Een 33-jarige man is gewond geraakt nadat de hoogwerker waarin hij stond, is omgevallen. Het slachtoffer was op ongeveer 17 meter hoogte bezig met schilderwerkzaamheden toen de hoogwerker door nog onbekende oorzaak kantelde en viel. Het slachtoffer is met ernstig letsel per ambulance overgebracht naar het ziekenhuis.

Bouwvakker zwaar gewond na val uit hoogwerker

2009

De situatie

Een bouwvakker is ernstig gewond geraakt bij een val uit een schaarhoogwerker. De man was bezig met werkzaamheden aan de gevel van een beurs- en congrescentrum toen hij om nog onduidelijke reden zijn evenwicht verloor en uit de bak naar beneden viel. Hij maakte daarbij een val van zes meter en kwam op zijn hoofd terecht. Bij aankomst van het ambulancepersoneel was hij nog wel aanspreekbaar, maar daarna werd hij met zeer ernstige verwondingen naar het ziekenhuis overgebracht.

Oorzaak

Voor zover nu bekend is, zijn de werkzaamheden uitgevoerd terwijl de man niet op het platform van de schaarhoogwerker stond. In dat geval biedt het hekwerk van de hoogwerker onvoldoende bescherming tegen valgevaar.

Conclusie en hoe te voorkomen

Half op een hekwerk staan om net even wat verder te reiken, wie herkent die drang niet? Ook bij het werken op ladders worden nogal eens gevaarlijke capriolen uitgehaald om de ladder wat minder vaak te verplaatsen. Toch is elk arbeidsmiddel alleen veilig als er ook veilig – en dat wil zeggen conform de gebruiksinstructie – mee wordt omgegaan.

Drie gewonden door omvallen hoogwerker

2009

De situatie

Drie bouwvakkers zijn gewond geraakt door het omvallen van een zelfrijdende schaarhoogwerker. Eén van hen raakte gewond aan zijn hoofd, bij een andere schoot zijn arm uit de kom en de derde liep rugletsel op.

Oorzaak

Hoe de hoogwerker kon omvallen, kon niet met zekerheid achterhaald worden. Waarschijnlijk was de zachte ondergrond de oorzaak van het kantelen.

Man valt uit bak hoogwerker

2008

De situatie

In Groningen is een man omgekomen toen hij uit een bak van een hoogwerker viel. Hij viel 20 meter naar beneden op een auto. Nadere details over dit ongeval zijn niet bekend.

Man valt uit hoogwerker tijdens oprijden dieplader

2008

De situatie

Een 39-jarige man is zwaargewond geraakt nadat hij uit een hoogwerker was gevallen. Het ongeval gebeurde toen de man de hoogwerker met rupsbanden een dieplader opreed. Op het moment dat het voertuig van de rijplaten het laadgedeelte opkantelde, kreeg de bak een zwieper en verloor de bestuurder zijn evenwicht. Hij klapte daarbij 6 meter naar beneden.

Monteur gewond door omvallende hoogwerker

augustus 2007

De situatie

Tijdens werkzaamheden op een podium van een theater is een monteur met een hoogwerker omgevallen. Het betrof hier een spinrupshoogwerker. Het slachtoffer werd met zwaar rugletsel opgenomen in het ziekenhuis.

Oorzaak

Voor het gebruik van de hoogwerker waren slechts twee van de vier stempels uitgeklat. Staande in de werkbak heeft het slachtoffer zichzelf vervolgens met het besturingspaneel omhoog verplaatst. Tijdens het heffen van de korf bevond de knik van de arm zich tussen de uitgeklatte stempels. Vervolgens heeft hij met de besturing de knikarm gedraaid, waardoor het zwaartepunt zich buiten de stempels verplaatste.

Er heeft nog een alarmsignaal vanuit de installatie geklonken, maar toen was het al te laat om met de besturing nog een corrigerende beweging uit te voeren. De installatie is daarna omgevallen met als gevolg de ernstige verwonding van de monteur. Bij het afleveren van de installatie had één van de medewerkers van het verhuurbedrijf overigens wél een mondelinge instructie gegeven hoe de installatie gebruikt diende te worden.

Conclusie en hoe te voorkomen

Dit ongeval is veroorzaakt door het onvoldoende afstempelen van de hoogwerker, met kantelen tot gevolg. Het slachtoffer is wel enige onachtzaamheid te verwijten, omdat hij ondanks de mondelinge instructie, de aangebrachte instructie in de korf, de werkhoopte van 9 meter en de fysieke verschijning van de hoogwerker niet alle stempels heeft uitgeklat.

Tijdens het later uitgevoerde ongevalonderzoek heeft het Liftinstituut niet vast kunnen stellen of de veiligheidscontacten van de knikarm mogelijk overbrugd waren ten tijde van het ongeval. Wél bleek toen dat de verzegeling van de overbruggingscontacten was verbroken. Tijdens de functietest was alles in orde.

Twee mannen zwaar gewond door kantelen hoogwerker

oktober 2006

De situatie

Twee mannen voerden vanuit de werkbak van een hoogwerker werkzaamheden uit aan een schip. Daarbij viel de hoogwerker om. De twee mannen maakten daardoor een val van 6 tot 8 meter. De traumahelikopter vloog uit om medische bijstand te verlenen. Beide mannen werden met ernstige verwondingen naar het ziekenhuis gebracht.

Oorzaak

Op dit moment is de toedracht nog niet geheel duidelijk. De Arbeidsinspectie heeft het rapport nog niet vrijgegeven.

Conclusie en hoe te voorkomen

Regelmatig vallen er knikarmhoogwerkers om. Meestal omdat ze onvoldoende afgestempeld zijn of afgestempeld zijn op een zachte ondergrond.

Wegwerker gewond door omver rijden hoogwerker

28 januari 2006

De situatie

De man was op een hoogwerker aan een viaduct over de A12 aan het werk. Het verkeer moest daarbij via de vluchtstrook rijden. Een trucker week echter te ver uit zijn baan en raakte met zijn wagen de hoogwerker. De hoogwerker viel daarbij om en de gebruiker raakte aan zijn benen gewond.

Oorzaak

Dit ongeval is veroorzaakt door onvoldoende wegafzetting, in combinatie met onoplettendheid van de vrachtwagenchauffeur.

Conclusie en hoe te voorkomen

Veilig werken is afhankelijk van een veilig werktuig en van een veilige werkomgeving. Daar was dus in dit geval in het geheel geen sprake van. In 2005 overleed iemand toen hij, werkend vanuit een hoogwerker, omver werd gereden van een vrachtwagen. Het had dus nog slechter kunnen aflopen voor de man dan nu het geval was. In toenemende mate worden hoogwerkers ingezet op of nabij de rijbaan. Onder andere voor glasbewassing en gevelonderhoud. Optimale afzetting en zondig afsluiting van de rijbaan kan nodig zijn.

Het plaatsen van een paar pylonnetjes is meestal niet voldoende. Een met zorg opgestelde risico- inventarisatie en -evaluatie (RI&E) zal dat zeker uitwijzen. En dan met name in drukke verkeerssituaties. Die afzetting is overigens ook nodig om passanten te beschermen tegen omlaag vallende materialen of gereedschappen.

Dode en twee zwaargewonden door kantelende hoogwerker

november 2005

De situatie

In een drukke winkelstraat in het centrum van Nijkerk waren twee mannen druk bezig met het ophangen van kerstverlichting. Zij maakten daarbij gebruik van een vrij kleine schaarhoogwerker. De werkomgeving was waarschijnlijk niet of onvoldoende afgezet. Een passerende vrachtwagen raakte namelijk de hoogwerker, die daardoor kantelde en op een passerende fietser viel. De fietser kwam daardoor te overlijden en de beide mannen op de hoogwerker raakten zwaargewond.

De oorzaak

Hoewel het officiële onderzoek nog niet is afgerond, lijkt het erop dat het ongeval is veroorzaakt door een combinatie van factoren. Primair is het kantelen van de hoogwerker veroorzaakt door de er tegenaan botsende vrachtauto. Mogelijk was een bredere en meer stabiele hoogwerker daartegen beter bestand geweest. Daarnaast is, naar alle waarschijnlijkheid, de werkomgeving niet of onvoldoende afgezet, waardoor de vrachtwagenchauffeur onvoldoende gewaarschuwd was voor mogelijk gevaar.

Hoe te voorkomen/conclusie

Voor het gebruik van een hoogwerker is in de meeste gevallen een werkvergunning van de lokale overheid nodig. Vóór het verstrekken zou nagegaan moeten worden of de verkeerssituatie het werken met een hoogwerker wel toelaat, of voor de juiste afzetting is gekozen en of de toegepaste hoogwerker inderdaad geschikt is voor het beoogde gebruik.

Ook als er geen werkvergunning nodig, is dienen partijen die een hoogwerker inzetten voor het juiste materieel en een goede afzetting van de werkomgeving zorg te dragen.

Glazenwassers komen om na val uit hoogwerker

september 2004

Opnieuw een dodelijk ongeval tijdens het werken op hoogte vanuit een hoogwerker.

De situatie

Op 8 september zijn twee medewerkers van een glazenwasbedrijf verongelukt doordat de werkbak van de hoogwerker, waarin zij bezig waren om de ramen te lappen, door een defect omlaag kwam en zij eruit geslingerd werden. Voor gevelonderhoud en glasbewassing worden in toenemende mate hoogwerkers ingezet.

Deze werkmethode komt steeds vaker in de plaats van potentieelgevaarlijke of arbo-onvriendelijke werksituaties waarbij met (hang)ladders of tijdelijke elektrische bootsmanstoeltjes wordt gewerkt. Het betrof in dit geval een telescoop hoogwerker waarbij de werkbak van waaruit gewerkt wordt, via een uitschuifbare giek, naar de gewenste werkhoogte (in dit geval 20 meter) gebracht kan worden.

Doordat de giek hydraulisch uitgeschoven wordt, in alle richtingen gedraaid en op- en neer bewogen kan worden, is vanaf de opstelplaats op de grond heel goed bijna elke gewenste wekplek te bereiken. Belangrijk is wel dat er geen sprake is van overbelasting in de werkbak, dat niet verder gereikt wordt dan is toegestaan en dat de hoogwerker correct wordt opgesteld. De glazenwassers maakten gebruik van een, bij een hierin gespecialiseerd bedrijf, gehuurde hoogwerker. Iets wat vaak gebeurt.

De oorzaak

Na het ongeval is al het materiaal in beslag genomen door de Arbeidsinspectie voor een uitgebreid onderzoek. Naar het zich laat aanzien, is de oorzaak van het omlaag komen van de telescoop, met daaraan bevestigd de werkbak, een inwendig defect in het hydraulisch aangedreven telescopsysteem. Hierdoor werden de glazenwassers uit de werkbak geslingerd waarbij zij door de val op het trottoir voor de ingang van het gebouw vielen en om het leven kwamen. Het onderzoek van de Arbeidsinspectie zal hopelijk meer duidelijkheid verschaffen over oorzaak en toedracht van dit tragische ongeval.

Conclusie/hoe te voorkomen

Een conclusie of aanwijzingen om vergelijkbare ongevallen te voorkomen wil het Liftinstituut niet geven voordat de officiële resultaten van het onderzoek door de Arbeidsinspectie bekend zijn gemaakt.

Twee doden door kantelende hoogwerker

Goes, 8 april 2003

Bij een ongeval met een hoogwerker vielen in Goes twee doden. Zij waren aan het werk bij een 65 meter hoge telecommunicatiemast, toen hun hoogwerker omviel. Eén van hen overleed direct; de ander overleed later in het ziekenhuis.

Oorzaak

Voor zover nu bekend, is het ongeval veroorzaakt doordat de hoogwerker scheefzakte en vervolgens kantelde doordat de stempels wegzakten in de ondergrond.

Conclusie

Hieruit blijkt dat je niet voorzichtig genoeg kunt zijn bij het afstempelen. Is er enige twijfel aan de ondergrond, gebruik dan vergrootte stempels en/of zorg voor grote afstempelplaten.

Dodelijk ongeval met hoogwerker: vermoeidheidsscheurtjes in combinatie met overbelasting waarschijnlijk oorzaak

Den Haag, 14 april 2003

Dit betrof wederom een ongeval met een hoogwerker. Deze was gemonteerd op een aanhanger en werd bediend door twee personen. Zij brachten met een bloembakken van balkons naar beneden. De bloembakken werden daarbij in een korf geplaatst, waarbij ze vanuit de korf op het balkon moesten stappen. Door het afscheuren van een lasverbinding aan de Jip (het verbindingsstuk tussen hefmast en werkbak) kantelde de werkbak. Hierbij viel een 34-jarige man uit de korf. Hij is direct daarna overleden. Zijn 22-jarige collega kon zich nog net aan de korf vastgrijpen en heeft een aantal benauwde minuten doorgebracht totdat de brandweer hem kwam bevrijden door middel van een andere hoogwerker.

Oorzaak

Het Liftinstituut heeft onderzoek gedaan naar de technische staat van deze hoogwerker. Daarbij werden vier zogenaamde vermoeidheidsscheurtjes geconstateerd, die roestvorming vertoonden. Deze scheurtjes, in combinatie met de overbelastingen, hebben waarschijnlijk de breuk en ook het ongeval veroorzaakt. De Arbeidsinspectie stelt ook een nader onderzoek in.

Conclusie

De lering die hieruit getrokken kan worden, is dat tijdens het onderhoud en de veiligheidskeuringen nog intensiever gecontroleerd moet worden op haarscheurtjes, vooral bij gevoelige punten. Verder is het zo dat, als problemen ontdekt worden, de leverancier in overleg met de fabrikant na zou moeten gaan of een uitgebreide check van hoogwerkers van hetzelfde type nodig is. Iets wat in dit geval mogelijk ook zal gebeuren.